

Dnro 1083/03.04.04.04.33/2023

Asia Kaivoslaissa tarkoitettua varauspäätöstä koskeva valitus

Valittajat Kalkkisten seudun kyläyhdistys ry, A, B, C, D, E, F ja G

Varaaja Kallio Exploration Oy

Päätös, josta valitetaan

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 26.4.2023, lupatunnus VA2023:0026

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on hyväksynyt Kallio Exploration Oy:n kaivoslain mukaisen varausilmoituksen. Varausalue on merkitty päätöksen liitteenä olevaan karttaan. Varausalueen nimi on Kalkkinen ja koko 8,03 km². Varausalue sijaitsee Asikkalan kunnan alueella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeudelle esitetty selvitys valitusoikeuden perusteista

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös on valituksesta ilmenevin perustein kumottava.

Valittajat ovat esittäneet selvitystä valitusoikeutensa perusteista. Kalkkisten seudun kyläyhdistys ry:n sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on toimia Kalkkisten seudun asukkaiden yhteisten etujen ja oikeuksien puolesta, edistää ja tukea seudun elinkeinojen ja palvelujen yleisten edellytysten kehittämistä sekä edistää vakituisten ja kesäasukkaiden asumisviihtyvyyttä ja myönteistä yhteishenkeä. Kaksikymmentä varausalueen maanomistajaa on antanut yhdistykselle valtakirjan, jossa he ilmoittavat, etteivät anna suostumusta malminetsintään omalla alueellaan. Valtakirjan on antanut myös 22 maanomistajaa, joiden kiinteistö sijaitsee varausalueen lähialueella. Pääosa näistä on Kymijoen rannalla sijaitsevien lomakiinteistöjen omistajia. Alueen asukkailla on huoli siitä, mitä kaivoslain mukaisia menettelyjä alueelle tulevaisuudessa kohdistuu.

Kaikki valittajina olevat yksityishenkilöt ovat varausalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajia. Osalla kiinteistöistä harjoitetaan metsätaloutta. Yhdellä kiinteistöllä harjoitetaan lisäksi matkailualan yritystoimintaa, jonka harjoittamista ja kehittämistä alueelle mahdollisesti myönnettävä malminetsintälupa ja kaivostoiminnan aloittaminen haittaisivat. Osan valittajista vakituinen asunto tai vapaa-ajan asunto sijaitsee varausalueen välittömässä läheisyydessä. Yhdellä kiinteistöllä sijaitsee lisäksi kolme metsälain mukaista tärkeää elinympäristökohdetta ja kuusi ympäristölle tärkeää lahopuuta sisältävää kuviota. Omistaja on sopinut Metsäkeskuksen kanssa metsänkäytön rajoituksista.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus ei tutki valitusta.

Perustelut

Sovellettavat keskeiset säännökset ja esityöt

Kaivoslain 165 §:ssä ei säädetä siitä, kenellä on valitusoikeus kaivoslain mukaisesta varauspäätöksestä. Näin ollen varauspäätöksestä valitetaan kaivoslain 162 §:n 1 momentin mukaisesti oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädettyssä järjestyksessä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Hallituksen esityksessä laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) todetaan edellä mainittua lainkohtaa koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella seuraavaa:

”Asianosaisuuteen perustuva valitusoikeus olisi hallintopäätöksen materiaalisilla asianosaisilla. Heitä ovat ne, joille hallintopäätöksellä on asetettu velvollisuus, rajoitus tai kielto, tai joiden oikeus tai etu on evätty kokonaan tai osittain. Materiaalinen asianosainen on myös se, jonka etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen hallintopäätös välittömästi vaikuttaa, vaikka päätöstä ei olisikaan muodollisesti kohdistettu häneen. Valitusoikeutta ei siten voitaisi johtaa pelkästään päätöksen välillisistä vaikutuksista.”

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Varauspäätöstä ei ole kohdistettu valittajiin. Asiassa on siten arvioitava, onko päätöksellä mahdollisesti sellaisia välittömiä vaikutuksia heidän oikeuksiinsa, velvollisuuksiinsa tai etuihinsa, että heillä olisi sillä perusteella valitusoikeus päätöksestä.

Kuten korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä KHO 2013:179 ja KHO 2021:145 on varauspäätöksen oikeusvaikutuksista todettu, hyväksyttävän

varausilmoituksen tekeminen ja sitä seuraava varauspäätös antaa kaivoslain 32 §:n 4 momentista (578/2019) ilmenevällä tavalla ainoastaan etuoikeuden malminetsintälupaan määräajaksi, jonka pituus ilmenee kaivoslain 76 §:n 1 momentista (621/2011). Varauspäätös ei siten sellaisenaan anna oikeutta malminetsintään, vaan varaajan oikeus etsintätyöhön perustuu varauspäätöksestä riippumatta kaivoslain 7 §:ään tai kiinteistönomistajan kaivoslain 9 §:ssä tarkoitettuun suostumukseen. Kuten mainituissa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä lisäksi todetaan, malminetsintäluvan, kullanhuuhtontaluvan ja kaivosluvan myöntäminen ei kaivoslain 46 §:n 1 momentin 5 kohdasta ja 47 §:n 2 momentista ilmenevästi ole mahdollista alueella, josta on tehty hyväksyttävä varausilmoitus. Muita oikeusvaikutuksia hyväksyttävän varausilmoituksen tekemisellä ja varauspäätöksellä ei ole. Varausmenettelyn tarkoituksena on, että malminetsintäluvan potentiaalisella hakijalla olisi riittävä mahdollisuus valmistella hakemusta huolella.

Valittajat ovat katsoeet, että heillä on valitusoikeus varausalueella tai sen lähialueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajina ja asukkaina, alueella elinkeinoa harjoittavina henkilöinä, alueen luontoarvoista huolta pitävänä henkilönä sekä alueen asukkaiden ja elinkeinoelämän etuja edistävänä oikeushenkilönä. Kun otetaan huomioon, että varauspäätöksellä ei ole muita oikeusvaikutuksia kuin edellä mainittu etuoikeus hakea malminetsintälupaa kyseessä olevalle alueelle, varauspäätöksen mahdollisissa vaikutuksissa alueen kiinteistöjen käyttömahdollisuuksiin tai arvoon, elinkeinon harjoittamiseen tai ylipäänsä maankäytön epävarmuuteen on kysymys ainoastaan välillisistä vaikutuksista. Koska varauspäätös ei anna oikeutta malminetsintään, varsinaisen kaivostoiminnan harjoittamiseen tai muihinkaan ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin, varauspäätöksellä ei ole välittömiä vaikutuksia myöskään alueen luontoarvoihin.

Koska valittajilla ei edellä mainituilla perusteilla ole valitusoikeutta varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä, valitus on jätettävä hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kaivoslaki 7 § 1 mom, 9 § 1 ja 2 mom ja 44 § 2 mom (307/2017)

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 mom 4 kohta

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Hanna-Maria Schiestl

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Hanna-Maria Schiestl ja Ria Savolainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Kalkkisten seudun kyläyhdistys ry asiakumppaneineen
Asiamies: Kari Jakonen

Jäljennös Kallio Exploration Oy
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Asikkalan kunnanhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Oikeudenkäyntimaksu 270 euroa, laskutetaan myöhemmin

hms

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puhelusta peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Korkeimman hallinto-oikeuden käyntiosoite on 15.1.2024 alkaen Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki.

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15
Kirjaamossa Paasivuorenkatu 3:ssa voi asioida perjantaihin 12.1.2024 klo 16.15 saakka.

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
[https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/#/](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/)

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)